

COG 432 Avrupa

10. Hafta: Avrupa Birliği

Dersi Veren Öğretim Elemanı
Arş. Gör. Dr. Ayla DENİZ

- «Felsefi temelleri çok eskiye dayanan bir Avrupa Birliği oluşturma abalaları, kömür ve elik kaynakları ile ülkelerin milli ticaret sınırlarını kaldırarak, ekonomik bir birlik oluşturmayı amaçlayan Avrupa Kömür elik Topluluğu'nun kurulmasıyla resmi bir nitelik kazanmıştır».
- «Avrupa Birliği adı verilen bu büyük oluşumun amacı, altı ülke ile başlayan ve günümüzde 27 ülkeyi içine alan, ortak siyasi ve ekonomik bir bütünleşme sağlamaktır».

Avrupa Birliği'nin tarihsel gelişimi 5 dönemde ele alınabilir

1. I. İkinci Dünya Savaşı'ndan Avrupa Ekonomik Topluluğu'na (1945-1960)
2. II. Krizler ve Duraklama Dönemi (1961-1979)
3. III. Avrupa Bütünleşmesinde İvme: Avrupa Tek Senedi (1980-1989)
4. IV. Avrupa Birliği'nin Kuruluğu (1990-2000)
5. V. Anayasa Antlaşması'ndan Lizbon Antlaşması'na

Yararlanılan Kaynak: Gürsoy, Y. ve Onursal-Beşgöl, Ö. 2013. Avrupa Birliği'nin Tarihsel Gelişimi. Ayhan Kaya (Ed). Avrupa Birliği Hakkında Merak Ettikleriniz: Avrupa Birliği'ne Giriş içinde, 21-35, Hiperlink Yayınları: 57

Avrupa Birliği'nin Kurumları

- «Avrupa Birliği'nin bugün kurumsal çatısını oluşturan yapı, temel olarak 1958 yılında kurulmuş olan ve altı kurucu ülke için oluşturulan yapıdan çok farklı değildir. Bu kurumları, iki önemli kategoride incelemekte yarar vardır. Birinci kategoriye, AB'nin “karar alma geni” diyebileceğimiz Konsey, Komisyon ve Avrupa Parlamentosu girer. Hkmet ve Devlet Başkanlarından oluşan zirveler de, zaman içinde Avrupa Konseyi adını almışlardır ve siyaseten AB'nin en st ve yönlendirici kurumu işlevini görürler».
- «İkinci kategoriye giren kurumlar, denetim, destek mekanizmaları ya da danışma mekanizmalardır. En önemlileri, bağımsız bir yargı organı olan Avrupa Toplulukları Adalet Divanı; danışsal kurumlar olan Ekonomik ve Sosyal Komite ile Bölgeler Komitesi; ve Sayıştay, Avrupa Merkez Bankası, Avrupa Yatırım bankası gibi bankalardır. Bu temel kurumlar ve bunları desteklemek için kurulmuş ikincil kurumlar, Avrupa Birliği'nin kurumsal yapısını oluştururlar».

Avrupa Birliğinin Genişlemesi

- «Avrupa Birliği ilk olarak altı üye ülke ile kurulmuş, ancak kuruluşunu takiben farklı dönemlerde genişleme politikası yürüterek üye sayısını artırmıştır. Avrupa Birliği'ni kuran Roma Antlaşması uyarınca her Avrupa lkesi AB üyesi olabilir».
- Avrupa Ekonomik Topluluğu adıyla kurulan birliğin kurucular, Fransa, Almanya, İtalya, Hollanda, Belçika ve Lüksemburg'dur. Birlik ilk genişlemesine İngiltere, İrlanda ve Danimarka'nın katılımıyla ulaşmıştır. Onu zamanda Yunanistan, İspanya ve Portekiz, Avusturya, Finlandiya, İsveç gibi ülkeler izlemiştir. Son olarak Hırvatistan'ın birliğe üye oluşuyla birlikte üye sayısı 28'e ulaşmıştır.

Yararlanılan Kaynak: Aydın-Düzgit, S.. 2013. Avrupa Birliği Genişlemesi ve Komşuluk Politikası. Ayhan Kaya (Ed). Avrupa Birliği Hakkında Merak Ettikleriniz: Avrupa Birliği'ne Giriş içinde, 63-75, Hiperlink Yayınları: 57

Avrupa Komşuluk Politikası

- «AB, genişleme sürecine paralel olarak Mart 2003’de “daha geniş bir Avrupa” (*Wider Europe*) başlıklı iletişim belgesi ile AKP’nin temellerini atmış, 2004 tarihli Strateji Belgesi ile de AKP’nin uygulama yöntemlerini belirlemiştir».
- «Avrupa Komşuluk Politikasının temel amacı beşinci genişleme dalgasının ardından, Avrupa Birliği’nin genişleme politikasının dışında tuttuğu yeni komşularıyla ilişkilerinin derinleştirilmesi ve yeni komşular arasındaki bağların güçlendirilmesidir. Bu politikaya dâhil olan 16 ülke, Cezayir, Ermenistan, Azerbaycan, Belarus, Mısır, Gürcistan, İsrail, Ürdün, Lübnan, Libya, Moldova, Fas, Filistin, Suriye, Tunus ve Ukrayna’dır».

Yararlanılan Kaynak: Aydın-Düzgit, S.. 2013. Avrupa Birliği Genişlemesi ve Komşuluk Politikası. Ayhan Kaya (Ed). Avrupa Birliği Hakkında Merak Ettikleriniz: Avrupa Birliği’ne Giriş içinde, 63-75, Hiperlink Yayınları: 57

Avrupa Birliği'nin Ekonomik Bütünleşmesi

- «Avrupa Birliği (AB) bir ekonomik birlik (Avrupa Ekonomik Topluluğu, AET) olarak kurulmuştur. Dolayısıyla daha sonra her ne kadar siyasal, sosyal, hukuksal gibi yönleri bir hayli gelişmiş ve ön plana çıkmış olsa da birliğin temel taşlarını ekonomik gerekçeler oluşturur».
- A. Serbest Ticaret Alanının oluşumu (STA)
- B. Gümrük Birliği (GB)
- C. Ortak Pazar (OP)
- D. Ekonomik Birlik (EB)
- E. Tam Ekonomik Bütünleşme (TEB)

Yararlanılan Kaynak: Özdemir, D. 2013. Avrupa Birliğinin Ekonomik Bütünleşmesi. Ayhan Kaya (Ed). Avrupa Birliği Hakkında Merak Ettikleriniz: Avrupa Birliği'ne Giriş içinde, 76-88, Hiperlink Yayınları: 57

Avrupa Birliği'nde Nüfus Hareketleri ve Entegrasyon Tartışmaları

- «Avrupa Birliği ülkeleri etnik, kültürel ve dinsel açıdan farklılıkların bir arada olduğu bir coğrafyadır. Gerek geçmişteki sömürgecilik deneyimleri, gerek tarih boyunca yaşanan kavim savaşlarının, din savaşlarının ve diğer kitlesel savaşların gerekse özellikle 2. Dünya Savaşı'ndan sonra yaşanan işçi hareketlerinin neden olduğu göç dalgaları, Avrupa coğrafyasını farklılıklarla donatmıştır».
- «Tarih boyunca farklı dinsel grupların, Hristiyanların, Musevilerin ve Müslümanların varlığıyla da ortaya çıkan demografik farklılıklar giderek belirginleşmektedir. Göçmenlerin yanı sıra yerli azınlıklar da düşünöldüğünde, etno-kültürel ve dinsel farklılık olgusunun Avrupa için aslında çok normal bir olgu olduğu görölmektedir».
- «Günümüz Avrupa coğrafyasında her on kişiden yaklaşık iki kişinin göçmen olduğu bilinmektedir. Bu oranın Afrika ülkelerinde 70 kişiye 1 olduğu düşünöldüğünde Avrupa'nın demografik açıdan ne denli zengin olduğu görölmektedir».

Yararlanılan Kaynak: Kaya, A. 2013. Avrupa Birliği'nde Nüfus Hareketleri ve Entegrasyon Tartışmaları: Çokkültürcülük ve Cumhuriyetçilik. Ayhan Kaya (Ed). Avrupa Birliği Hakkında Merak Ettikleriniz: Avrupa Birliği'ne Giriş içinde, 101-111, Hiperlink Yayınları: 57

Avrupa Birliği'nde Nüfus Hareketleri ve Entegrasyon Tartışmaları

«Özellikle 1980'li yılların sonundan başlamak koşuluyla AB ülkelerinde göçmenlerin ve onların çocuklarının buldukları ülkelere ve toplumlara yeterince entegre olmadıkları, işsizlikle mücadele eden ülkelerin yerli haklarının işlerini ellerinden aldıkları, bu nedenle de yerli haklar ve siyasetçiler tarafından dışlanmaya başladıkları ve hatta yaşamaya başlanan sosyo-ekonomik sorunların nedeni oldukları gibi bir takım tartışmaların ortaya çıktığı görülmüştür».

«Ulusal, etnik, dinsel ve kültürel farklılıkların yönetimi konusunda günümüz ulus-devletleri iki belirgin alternatif siyaset anlayışından birini benimsemek durumundadırlar: *cumhuriyetçilik* veya *liberal çokkültürcülük*. Cumhuriyetçi anlayış, farklılıklara referansla siyaset üretmek yerine, farklılıklar-üstü bir şekilde din, dil, ırk ve cinsiyet farkı gözetmeksizin siyasal yurttaş millî eğitim yoluyla yaratmaya çalışır».

Yararlanılan Kaynak: Kaya, A. 2013. Avrupa Birliği'nde Nüfus Hareketleri ve Entegrasyon Tartışmaları: Çokkültürcülük ve Cumhuriyetçilik. Ayhan Kaya (Ed). Avrupa Birliği Hakkında Merak Ettikleriniz: Avrupa Birliği'ne Giriş içinde, 101-111, Hiperlink Yayınları: 57

Avrupa Birliği Yurttaşlığı

- «İlk kez 1970’li yıllarda Avrupa Topluluğu çevrelerince dillendirilen ve çalışanların serbest dolaşımını öngören **topluluk yurttaşlığı** daha sonra işçi olmayanları da kapsayan bir hareketlilik öngörmüştür».
- «1975 yılında kaleme alınan Tindemans Raporu’nda ayrıntılarıyla yer alan Topluluk Yurttaşlığı ilk kez 1992 yılında yürürlüğe giren Maastricht Antlaşması’yla vücut bulmuştur».
- «1989 yılında Berlin Duvarı’nın yıkılmasıyla Avrupa’da ortaya çıkan iyimser siyasal iklimi taçlandırmak ve siyasal entegrasyonu besleyebilmek için Avrupa Birliği Yurttaşlığı’nın Maastricht Antlaşması’nda yer aldığı bilinmektedir».
- «AB Yurttaşlığı aynı zamanda, yurttaşlık ve ulus bağının çözüldüğu bir düzlemde ortaya çıkmıştır. AB yurttaşlığında ortaya çıkan en önemli tehditlerden biri yurttaşlık ve ulusal kimlik arasındaki güçlü bağın sorgulanmasıdır».

Yararlanılan Kaynak: Kaya, A. 2013. Avrupa Birliği Yurttaşlığı. Ayhan Kaya (Ed). Avrupa Birliği Hakkında Merak Ettikleriniz: Avrupa Birliği’ne Giriş içinde, 235-247 Hiperlink Yayınları: 57

Avrupa Birliği Yurttaşlığı

- «Avrupa Birliği yurttaşlığı her ne kadar, doğrudan üye Őlkelerden birinin yurttaşı olmakla edinilen bir aidiyet biğimi olsa da, bu statünün AB yurttaşlarına sadece üye Őlke yurttaşı olmakla edinemeyecekleri pek çok hakkı sağladığı grŐlmektedir».
- «Özellikle Lizbon Antlaşması'yla birlikte yŐrŐrlŐđe giren Avrupa Yurttaşlar İnisiyatifi bu bağlamda AB Yurttaşlarını daha etkin ve katılımcı kılmayı hedeflemektedir. AB yurttaşlarının istedikleri bir AB Őlkesinde ikamet etme, çalışma, oy kullanma ve eğitim görme gibi pek çok haktan yararlanabildikleri dŐřŐnŐlŐrse, AB yurttaşlığının aslında başlı başına bir gerçeklik olduğu sonucuna varılabilir».

Yararlanılan Kaynak: Kaya, A. 2013. Avrupa Birliği Yurttaşlığı. Ayhan Kaya (Ed). Avrupa Birliği Hakkında Merak Ettikleriniz: Avrupa Birliği'ne Giriş içinde, 235-247, Hiperlink Yayınları: 57

Dersi Veren Öğretim Elemanı
Arş. Gör. Dr. Ayla DENİZ